

། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟུགས་སོ། །

La luz que alumbra el camino hacia la Iluminación.

ལྷོ། ། ལྷོ་གར་སྐད་དུ། བོནྩི་བ་ཐ་སྲ་དྲི་སྲ་ནམ། བོད་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ།

En lengua India Bodhipatapradipa. En lengua tibetana La luz que alumbra el camino hacia la Iluminación.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་གྱུར་བ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་

Me postro ante el Bodisattva Manjushri, quien posee la jovialidad. A todos los perfectos Budas

ཐམས་ཅད་དག་དང་དེའི་ཚོས་དང་། །དག་འདུན་རྣམས་ལ་གུས་བ་ཆེན་པོས་ཕྱག་བྱས་ཏེ།

de los tres tiempos, sus Dharmas, todos los miembros de la Sangha, me postro con gran devoción.

།སྒྲོབ་མ་བཟང་པོ་བྱང་ཆུབ་འོད་གྱིས་བསྐྱལ་གྱུར་བས། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་རབ་ཏུ་གསལ་

Por la petición del buen discípulo Yangchub Ö aclararé completamente la luz del camino hacia

བར་བྱ། །ཆུང་དུ་འབྲིང་དང་མཚོག་གྱུར་བས། །སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་ཉེས་བར་བྱ།

la iluminación. Los de capacidad pequeña, media y superior son reconocidos como los tres tipos

།དེ་དག་མཚན་ཉིད་རབ་གསལ་བ། །སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བྱི་བར་བྱ།། །གང་ཞིག་ཐབས་

de practicantes. Las características de estos son claras y diferentes, pero les clasificaré escribiéndolo sobre ellas.

འི་གང་དག་གིས། །འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཅམ་དག་ལ། །རང་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ།

Alguien que por cualquier medio busca sólo su felicidad en la existencia cíclica con el propósito

།དེ་འི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མར་ཤེས། །སྤྲིག་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་། །སྤྲིག་པའི་ལས་

de conseguirlo sólo para sí mismo, se le conoce como una persona de capacidad pequeña. Quien da

ལས་སྤྲོག་བདག་ཉིད། །གང་ཞིག་རང་ཞི་ཅམ་དོན་གཉེར། །སྐྱེས་བུ་དེ་འི་འབྲིང་ཞེས་བྱ།

la espalda a su propia la felicidad en la existencia cíclica y abandona las acciones negativas de

།རང་རྒྱུད་གཏོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས། །གང་ཞིག་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀུན།

forma natural, y sólo buscan su propia paz. Esta persona se le llama practicante de capacidad

|ཡང་དག་ཟད་པར་གྱུན་ནས་འདོད།

media y además alguien que desea eliminar completamente el sufrimiento de todos los seres al igual que el suyo propio, esta persona es el practicante de capacidad superior.

|སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཚོག་ཡིན་ལོ།།

|སེམས་ཅན་དམ་བ་བྱང་ཆུབ་མཚོག།

|འདོད་པར་གྱུར་བ་དེ་དག་ལ།

Estos son los seres sintientes que buscan la suprema iluminación total, con el deseo de transformarse tal y como

|སློམ་རྣམས་གྱིས་བསྟན་པ་ཡི།

|ཡང་དག་ཐབས་ནི་བཤད་པར་བྱ།།

todos los maestros lo han enseñado, explicaré el método correcto. Ante las pinturas de los

|རྫོགས་སངས་བྱིས་སྐྱེ་ལ་སོགས་དང་།

|མཚོན་རྟེན་དམ་བ་མངོན་སྟོགས་ནས།

Budas perfectos y demás seres Arias, ante las cualidades de los budas excelentes

|མེ་ཉོག་བདུག་སྟོས་དངོས་པོ་དག།

|ཅི་འགྱུར་པ་ཡི་མཚོན་པ་བྱ།།

debes realizar ofrecimientos como: estupas, flores, incienso y cosas puras dignas de ofrecer.

ཀུན་བཟང་སྒྲོད་ལས་གསུངས་པ་ཡི།།

También debes recitar la oración de las siete ramas, mencionada en la oración llamada

བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོའི་མཐར་ཐུག་པར།།

Conducta Excelsa. Con la intención de no abandonar tu intención hasta obtener la esencia de la iluminación completa.

དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་རབ་དད་ཅིང་།།

Y con gran devoción en las tres joyas, arrodillándote en el suelo en frente de estas

ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་བྱས་ནས་ནི།།

y con las palmas de las manos juntas, primero debes tomar refugio tres veces. Luego, genera

དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ།། བྱམས་པའི་སེམས་ནི་སྡོན་འགྲོ་བས།།

un sentimiento altruista hacia todos los seres sintientes, mirando a todos los seres que están en

མཚོད་པ་རྣམ་པ་བདུན་དག་གྱང་།།

མི་ལྡོག་པ་ཡི་སེམས་དག་གིས།།

ལུས་མའི་ལྷ་ང་སར་བཅུ་གས་ནས།།

དང་པོར་སྐྱབས་འགོ་ལན་གསུམ་བྱ།།

དན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་སོགས་དང་།།

los renacimientos inferiores, que padecen la vejez y la muerte.

འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལ་བསྟུན་ཏེ།།

Quien desea liberar a los seres sintiente del sufrimiento y de las causas del sufrimiento,

སྐྱབ་བསྐྱེད་སྐྱབ་བསྐྱེད་རྒྱ་མཚན་ལས།།

debe generar la Bodichitta de aspiración primero. Recuerda los beneficios

སྐྱོག་པ་མེད་པར་དམ་འཆའ་བའི།།

de generar la mente de la Bodichitta de aspiración, estos los puedes encontrar muy bien

དེ་སྟར་སྟོན་པའི་སེམས་དག་ནི།།

explicados en el texto de Maitreya, el texto que es llamado “El Sutra que se Extiende cual

Tronco”.

འཆི་འཕོ་སོགས་གྱིས་སྐྱབ་བསྐྱེད་བའི།།

la vejez y la muerte.

སྐྱབ་བསྐྱེད་གྱིས་ནི་སྐྱབ་བསྐྱེད་བ།།

del sufrimiento y de las causas del sufrimiento,

འགྲོ་བ་ཐར་པར་འདོད་པ་ཡིས།།

Recuerda los beneficios

བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ།།

de generar la mente de la Bodichitta de aspiración, estos los puedes encontrar muy bien

བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ།།

que se explican en el texto de Maitreya, el texto que es llamado “El Sutra que se Extiende cual

Tronco”.

དེ་ནི་སྤྲོད་པོ་བཀོད་པ་ཡི།།

Habiendo leído o escuchado de un lama este precioso Sutra, verás los infinitos

དེ་ཡི་མདོ་སྐོག་པའམ་སླ་མ་ལ་མཉན་ཏེ།། རྗེ་གས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་མེད་པ།།

beneficios de la Bodichitta completa y para que esta se vuelva más estable,

རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ནས་རྒྱ་མཚན་དུ།། དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ།།

debes generarla repetidas veces hasta que este deseo se establezca en tu mente.

དཔའ་སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་མདོ་དག་ལས།།

Los méritos que esta acción produce vienen muy bien explicado en

གང་དེ་ཚིགས་བཅད་གསུམ་ཙམ་དུ།།

el Sutra que fue pedido por Viradata. Ahora citaré rápidamente sólo tres versos:

མདོ་ལས་བྱམས་པས་རབ་ཏུ་བཤད།།

འདི་ཡི་བསོད་ནམས་རབ་བསྟན་པ།།

མདོར་བསྟུས་འདིར་ནི་གི་པར་བྱ།།

བྱང་ཚུབ་སེམས་གྱི་བསོད་ནམས་གང་།།

los méritos que producen la intención altruista no tiene forma, pero si la tuviera esto

ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་གང་སྟེ།།

llenaría total la totalidad del espacio y sin entrar en él la exedería totalmente.

གདམ་བྱེ་མའི་གངས་སྟེང་གྱི།།

Si alguien llenara con joyas tantas tierras puras como granos de arenas hay en

རིན་ཆེན་དག་གིས་ཀུན་བཀང་སྟེ།།

el río Ganges. Ofreciendo todo esto junto al propio Protector mundano, acumulará mérito, pero

གང་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བགྱིས་ཏེ།།

quien se incline ante la mente de la iluminación con fervor y juntando las palmas de sus manos.

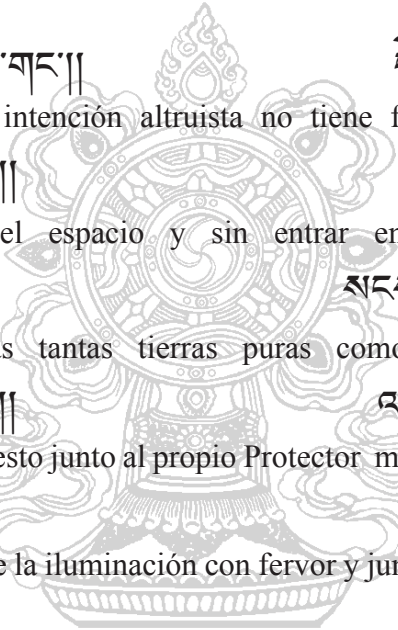
དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན།།

དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར།།

སངས་རྒྱས་ཞིང་ནམས་མི་གང་གིས།།

འདིག་ཏེན་མགོན་ལ་སྦྱལ་བ་བས།།

བྱང་ཚུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བརྟུང་ན།།

མཚོད་པ་འདི་ནི་བྱད་པར་འཕགས།།

no solo acumulará mérito sino que este acto superará cualquier mérito.

བྱང་ཆུབ་སློན་པའི་སེམས་དག་བསྐྱེད་ནས་ནི།།

དེ་ལ་མཐའ་ནི་མ་མཆིས་སོ།།

Tras generar la Bodichitta de aspiración, con gran esfuerzo, debes incrementarla siempre

འདི་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འང་བློ་དོན་དུ།།

དེ་སྐད་བཤད་པའི་བསྐྱེད་བའང་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད།།

que puedas recordarla en esta y otras vidas. Practica tal y como te lo he explicado.

འཇུག་སེམས་བདག་ཉིད་སྡོམ་པ་མ་གཏོགས་པར།། ཡང་དག་སློན་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་མ་ཡིན།།

Sin tomar el voto que es la esencia de la Bodichitta de compromiso, la aspiración correcta y

ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སློན་པ་འཕེལ་འདོད་པས།།

དེ་བྱིར་འབད་པས་འདི་ནི་ངེས་པར་གྲུང་།།

adecuada se podrá aumentar, por ello esfuerzate correctamente en tomar este voto.

སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི།།

ya que tu deseo es que aumente la Bodhichitta en tu mente.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཡི།།

debes tomar los votos del Bodisattva seriamente ya que no se encuentran en todas las kalpas

སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་དང་།།

Quien tiene votos de alguno de los siete tipos de votos, esos votos de la liberación personal

ཚངས་སྒྲོད་དཔལ་ནི་མཚོག་ཡིན་ཏེ།།

pratimoska que son los siete tipos de Pratimoska, posee los votos mas puros de un Gelong totalmente ordenado, estos son los mejores entre los votos del pratimosha que son

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དག་གི།།

la mejor manera de purificar los Bumis de los Bodisatvas por medio de las tres acciones de las reglas de la ética y la moralidad.

ཏྲག་ཏུ་སྒྲོམ་གཞན་ལྡན་པ་དང་།།

སྐལ་པ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཤད་པ་ལ།།

དགེ་སྒྲོང་སྒྲོམ་པ་དག་ཏུ་བཞིད།།

ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་གསུངས་ཚོ་ག་ཡིས།།

ཡང་དག་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་ཡི།།

Según el ritual que puedes encontrar en el capítulo sobre disciplina y la ética en el texto llamado

སྐྱེ་པའི་ཚོག་ལ་མཁས་དང་།།

སྐྱེ་པ་བཟང་ལས་སྐྱེ་པ་སྦྱང་།།

བདག་ཉིད་གང་ཞིག་སྐྱེ་ལ་གནས།།

“Los Bumis de los Bodisattvas” debes tomar los votos de un maestro que esté cualificado

སྐྱེ་པ་འབོགས་བཟོད་སྦྱིང་རྗེར་ལྡན།།

སྐྱེ་པ་བཟང་པོར་ཞེས་པར་བྱ།།

para ello. Recuerda que aquel que es bueno en los rituales de dar los votos y que tiene

དེ་ལ་འབད་པས་འདི་འདྲ་བའི།། གལ་ཏེ་སྐྱེ་པ་མ་རྟོན་ན།།

compasión suficiente para otorgarlos, es un maestro espiritual. Este también debe vivir de

དེ་ལས་གཞན་སྐྱེ་མ་ཚོད་པ་ཡི།།

ཚོག་ཡང་དག་བཤད་པར་བྱ།།

acuerdo con los votos y esto le proporciona seguridad para iniciar a otra persona. si intentas este procesimiento, pero no encuentras a alguien adecuado para esto te explicaré lo que de debes hacer.

དེ་ལ་སྔོན་ཚེ་འཇམ་པའི་དཔལ།།

ahora explicaré con la mayor claridad, como es explicado en el sutra llamado “el sutra enjorado

ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ།།

de la tierra de los Budas” de Manjusri. Aquí aparece el modo en que Manjusri tomó

རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར།།

los votos hace mucho tiempo atrás, cuando él era el famoso rey Ambaraya, en ese momento

མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་སྲུང་།།

él generó la intensión de la Bodichitta para alcanzar la iluminación total. Él dijo “En presen-

cia de todos los protectores genero ahora la intensión de alcanzar la iluminación completa,

འགོ་བ་ཐམས་ཅད་མགོན་དུ་གཉེས།།

invitó acogiendo a todos los seres como mis invitados y prometo liberarlos a todos del samsara

ཨ་བ་རའ་ཇོ་རྒྱུ་པ་ཡིས།།

འཇམ་དཔལ་གྱི་ནི་སངས་རྒྱས་ཞིང་།།

དེ་བཞིན་འདིར་ནི་རབ་གསལ་གྱི།།

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་།།

དེ་དག་འཁོར་བ་ལས་བསྐྱོལ་ལོ།།

གཞོན་སེམས་ཁྲོ་བའི་སེམས་ཉིད་དང་།

no tendré ningún pensamiento dañino, ni de enfago, ni de codicia, ni de envidia

དེང་ནས་བཟུང་ནས་བྱང་ཚུབ་མཚོ་བ།

partir de este momento y hasta obtener la suprema iluminación total.

ཚངས་བར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་བྱ་ཞིང་།

Llevaré una conducta de ética correcta y perfecta. Abandonaré las acciones negativas y el deseo.

ཚུལ་ཁྲིམས་སྤོམ་པ་ལ་དགའ་བས།

me sentiré feliz cumpliendo con los votos de la disciplina, adiestrandome adecuadamente.

བདག་ཉིད་སྐྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ནི།

No pensaré ni ansiaré desear lograr la total iluminación lo más rápido posible, sino que en

སེར་སྣ་དང་ནི་སྤྲུག་དོག་ཉིད།

ཐོབ་གྱི་བར་དུ་མི་བྱའོ།

སྤྱིག་དང་འདོད་པ་སྤང་བར་བྱ།

སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ།

བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་མི་སྤོ་ཞིང་།

སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱ་ཡིས་ནི།

vez de eso me quedaré hasta el fin de los tiempos incluso por solo el beneficio de un ser.

ཚད་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བའི།

Para el beneficio purificaré las tierras, ilimitadas e inconcebibles.

མིང་ནས་གཟུང་བ་བྱས་པ་དང།

Permaneceré en las diez direcciones para aquellos que pronuncien mi nombre.

བདག་གི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས།

Para el beneficio purificaré todas las acciones negativas de cuerpo y palabra.

ཡུང་དག་བྱ་སྟེ།

también purificaré las acciones mentales. Me abstendré de cometer acciones no virtuosas.

སྤྱི་མའི་ལུ་མཐར་གནས་པར་བགྱི།

ཞིང་དག་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་བྱ།

ཕྱོགས་བཅུ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་གནས།

ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དག་པར་བྱ།

འད་གི་ལུས་ངག་སེམས་ནི་རྣམ་དག་རྒྱ།

འདྲུག་པའི་སེམས་གྱི་བདག་ཉིད་སྡོམ་གནས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ལེགས་

Cuando alguien que cuida bien de sus votos de la Bodichitta se ha adiestrado bien en las tres

བསྐྱབས་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་གུས་ཆེར་འགྱུར། དེ་བས་རྣམ་དག་རྫོགས་བྱུང་

maneras de la disciplina, naturalmente desarrolla admiración y respeto por la las tres formas de

ཚུབ། སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་སྡོམ་དག་ནི། འབད་པར་བྱས་པས་རྫོགས་བྱུང་ཚུབ།

disciplina y esto trae la purificación total del cuerpo y de la mente, por esta razón

ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར། བསོད་ནམས་ཡི་ཤེས་རང་བཞིན་གྱི། ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་

por haberte esforzado en los votos que componen el voto del Bodisattva perfecto para la

རྫོགས་པ་ཡི། རྒྱ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དག། མངོན་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཉིད་དུ་བཞེད།

iluminación perfecta podrás lograr las acumulaciones para la total iluminación.

རི་ལྟར་འདབ་གཤོག་མ་སྐྱེས་པའི།།

Todos los budas dicen que la causa principal para culminar las acumulaciones de méritos, tomando

དེ་བཞིན་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བྲལ་བས།།

en cuenta que su naturaleza es la sabiduría primordial, es el desarrollo de la visión superior.

མངོན་ཤེས་ལྡན་པའི་ཉིན་མཚན་གྱི།།

Al igual que no puede volar por el cielo un pájaro que no posee las dos alas simultaneamente,

མངོན་ཤེས་དག་དང་བྲལ་གྱུར་ལ།།

tampoco un practicante sin visión superior podrá ayudar a los seres sintientes.

སྐྱུར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཚོགས།།

La acumulación de méritos y virtud que acumula en un solo día alguien que ha logrado la vision

de la vacuidad será mucho mayor en cantidad que alguien que no ha logrado esa visión.

བྱ་ནི་མཁའ་ལ་འཕུར་མི་རུས།།

སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་རུས་པ་མིན།།

བསོད་ནམས་དག་ནི་གང་ཡིན་ཏེ།།

སྐྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་གྱུར་པ།།

དེས་ནི་འབད་བྱས་མངོན་ཤེས་དག།

Alguien que no la posee le tomará cien vidas en acumular la misma virtud y los mismo méritos.

ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས།།

མངོན་ཤེས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས།།

Quienes quieren completar rápido las acumulaciones para la iluminación perfecta,

དེ་ཕྱིར་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར།།

ཡང་དང་ཡང་དུ་འབད་པར་བྱ།།

estos practicantes, a través de su esfuerzo incansable, logran la visión superior, sin pereza.

ཞི་གནས་ཡན་ལག་རྣམ་ཉམས་པས།།

རབ་དུ་འབད་དེ་བསྐྱོམས་བྱས་ཀྱང་།།

Si no logras el equilibrio meditativo de la calma mental (Shiné), no obtendrás la visión superior.

མོ་ནི་སྟོང་སྤག་དག་གིས་ཀྱང་།།

ཉིང་འཇིན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

Por lo tanto, debes esforzarte una y otra vez sin descanso en conseguir la calma mental genuina.

དེ་སྤྱིར་ཉིང་འཛིན་ཚོགས་ལེའུ་ལས།།

Si las condiciones previas para la calma mental son incompletas, aunque te esfuerces mucho

དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡང་།།

en meditar, aun por miles de años, no lograrás la estabilización meditativa genuina.

རྣལ་འབྱོར་ཞི་གནས་གྲུབ་གྱུར་ན།།

Por esto, reúne las condiciones completas mencionadas en el capítulo llamados “ los requisitos

ཤེས་རབ་པ་རོལ་སྤྱིན་སྦྱོར་དང་།།

para la estabilización meditativa” y emplaza tu mente con virtud en un objeto de concentración

དེ་སྤྱིར་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཡི།།

apropiado para ti. El yogui que alcanza la calma mental también conseguirá la visión superior seguramente,

གསུངས་བའི་ཡན་ལག་ལ་ལེགས་གནས།།

ཡིད་ནི་དགོ་ལ་གཞག་པར་བྱ།།

མངོན་ཤེས་དག་ཀྱང་འགྲུབ་པར་འགྱུར།།

བྲལ་བས་སྦྱིབ་པ་ཟད་མི་འགྱུར།།

སྦྱིབ་པ་མ་ལུས་སྤང་བའི་སྤྱིར།།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་སྤྱིན་རྣལ་འབྱོར།།

pero si no te aplicas a desarrollar a la perfección de la sabiduría, no pondrás fin a las obstrucciones.

ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་།།

རྟག་ཏུ་ཐབས་བཅས་བསྐྱོམ་པར་བྱ།།

ཤེས་རབ་བྲལ་བའི་ཐབས་དག་གྲང་།།

Por esta razón, para eliminar las obstrucciones afflictivas y las cognitivas, debes meditar siempre en la perfección de la sabiduría y en los medios hábiles.

གང་སྤྱིར་འཆིང་བ་ཞེས་གསུངས་པ།།

དེ་སྤྱིར་གཉིས་ཀ་སྤང་མི་བྱ།།

La sabiduría sin los medios hábiles y los medios hábiles sin la sabiduría se pueden. La sabiduría

ཤེས་རབ་གང་དང་ཐབས་གང་ཞེས།།

ཐེ་ཚོམ་དག་ནི་སྤང་བུའི་སྤྱིར།།

sin los medios hábiles y los medios hábiles sin la sabiduría se pueden

ཐབས་རྣམས་དང་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི།།

ཡང་དག་དབྱེ་བ་གསལ་བར་བྱ།།

convertir en una atadura fuerte. Por esto, no dejes de lado ninguno de los dos elementos.

ཤེས་རབ་པ་རྣམས་ཕྱིན་སྤངས་པའི།།

Para superar cualquier duda sobre qué es la sabiduría o qué son los medios hábiles y sus diferencias, voy, ahora, a aclarar aquí las diferencias entre ambos términos. Quitando la

དགོ་བའི་ཚོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དག།།

perfección de la sabiduría, todas las acciones restantes que pertenecen a la virtud como la perfección de la generosidad etc (las 5 paramitas) dicen los victoriosos que son los medios hábiles.

ཐབས་བསྐྱོམས་དབང་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱིས།།

Es gracias a cultivar los medios hábiles que si meditas en el aspecto de la sabiduría.

དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྤྱད་དུ་ཐོབ།།

Alcanzarás pronto la iluminación practicando con los medios hábiles, y no será por meditar solamente en la ausencia de yo.

སྤང་བོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས།།

Al comprender que los agregados, las fuentes de los sentidos y las esferas no son producidos,

སྐྱིན་པའི་པ་རྣམས་ཕྱིན་ལ་སོགས།།

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་སུ་བཤད།།

གང་ཞིག་ཤེས་རབ་རྣམ་བསྐྱོམ་པ།།

བདག་མེད་གཅིག་ལུ་བསྐྱོམས་པས་མིན།།

སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཉོགས་གྱུར་པའི།།

རང་བཞིན་སྣོད་ཉིད་ཤེས་པ་ནི།།

comprenderás la vacuidad de existencia inherente por medio de este conocimiento de que

ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་ཏེ།།

los agregados y sus fuentes son totalmente vacíos de sí mismos, el conocimiento de que carecen

ཉེས་པ་གཉིས་ཀར་ཐལ་འགྱུར་སྟེ།།

de naturaleza inherente se ha dicho que es sabiduría. Lo existente no puede ser producido,

དངོས་པོ་རང་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་།།

ni tampoco puede existir lo no existente, como por ejemplo: “una flor en el espacio”

སྐྱེ་མེད་ལས་མིན་དེ་ཡི་སྟེ།།

Ambas proposiciones llevan a lo absurdo, por lo tanto estas dos son errores y ninguno ocurrirá.

ཤེས་རབ་ཅེས་ནི་ཡོངས་སུ་བཤད།།

མེད་པའང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན།།

གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་འགྱུར་བ་མིན།།

གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མིན།།

ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་མེད།།

ཡང་ན་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དག།

Los fenómenos funcionales no surgen desde sí mismos, ni de otro fenómeno, ni de ambos, estos

ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་པས།།

tampoco surgen sin causa alguna y, es por esta razón que carecen de naturaleza intrínseca. Si

སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུའི་རིགས་པ་དང་།།

analizamos, con el otro método, los fenómenos para ver si estos son uno en sí mismos o múltiples,

དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་གྱི།།

su apariencia de esencia desaparecerá y así queda demostrada su ausencia de naturaleza

གང་སྤྱིར་གཞུང་ནི་མང་གྱུར་བས།།

intrínseca. El texto llamado “las Setenta estrofas sobre vacuidad” también el texto “las Fuentes del Camino Medio” y otros,

གཅིག་དང་དུ་མས་རྣམ་དབྱེད་ན།།

རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས།།

དབུ་མ་རྩ་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་།།

སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གྲུབ་བཤམ་པ།།

དེ་སྤྱིར་འདིར་ནི་མ་སྟོས་ལ།།

གྲུབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཙམ་ཞིག་ཏུ།

explican que la vacuidad es la naturaleza real de todos los fenómenos.

དེ་བས་ཚོས་རྣམས་མ་ལུས་པའི།

བསྐྱོམ་པའི་སྤྱིར་ནི་རབ་ཏུ་བཤད།།

རང་བཞིན་དག་ནི་མི་དམིགས་པས།།

Son muchos los textos importantes que explican estos razonamientos, por ello no los he citado

བདག་མེད་པར་ནི་བསྐྱོམ་གང་ཡིན།།

དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན།།

aquí. He explicado tan sólo sus conclusiones para el propósito de la meditación.

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀུན།།

གང་གི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་ཞིང་།།

cuando hacemos este análisis y nos enfocamos en la vacuidad que resulta de esto, es decir,

ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་རིག་བཤད་པ།།

རྣམ་ཏྟོག་མེད་པར་དེ་བསྐྱོམ་བྱ།།

cualquier ausencia de “yo” en la que meditemos será una meditación en la sabiduría.

ནམ་ཚོག་ལས་བྱུང་སྲིད་པ་འདི།།

Con la meditación de la sabiduría nunca encontraremos naturaleza inherente en ninguno de los

དེ་ཕྱིར་མ་ལུས་ཚོགས་སྒྲངས་པ།།

fenómenos analizados, y este análisis también se debe aplicar a la sabiduría misma que analiza a los fenómenos. Luego de hacerlo debes meditar en ello de un modo no conceptual.

དེ་ལྟར་ཡང་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།།

El Samsara surge de los conceptos, su esencia es la conceptualización, por consiguiente,

འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་སྤང་བར་བྱེད།།

el abandono y eliminación de todos estos conceptos y conceptualización es el Nirvana.

ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཚོག་མེད་གསལ།།

El Buda dijo: la conceptualización es la puerta al océano del Samsara, y es la gran ignorancia.

Si permaneces en la concentración no conceptual se manifiesta con claridad la ausencia de conceptos que es igual al espacio infinito.

ནམ་པར་ཚོག་པའི་བདག་ཉིད་དེ།།

སྤང་ན་འདས་པ་མཚོག་ཡིན་ནོ།།

ནམ་ཚོག་མ་རིག་ཆེན་པོ་སྟེ།།

ཚོག་མེད་ཉིད་འཛིན་ལ་གནས་པ།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལྷན་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འདུག་པའི་གཟུངས་ལས་ཀྱང་།།

También el Buda dijo: que este razonamiento es la fórmula esencial para entrar en la ausencia de
 དམ་ཚེས་འདི་ལ་རྒྱལ་བའི་སྲས།།

conceptos. Si los hijos e hijas de los victoriosos practican el sagrado Dharma y reflexionan

ལྷན་པར་མི་རྟོག་བསམས་གྱུར་ན།།

ལྷན་རྟོག་བཟོད་དགའ་རྣམས་འདས་ཏེ།།

en la ausencia de conceptos de esta manera, trascenderán seguro esos conceptos tan difíciles de

རིམ་གྱིས་མི་རྟོག་ཐོབ་པར་འགྱུར།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

eliminar e irán adquiriendo gradualmente la ausencia de conceptos en sus mentes .

ལྷུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་ནི།།

ཚེས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་པའི།།

Cuando tras analizar las escrituras y usando el razonamiento llegues a la conclusión definitiva de que ninguno de los fenómenos percibidos es producido, ni tiene naturaleza propia ni inherente, entonces debes meditar en ausencia de conceptos.

རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་བྱས་ནས།།

Habiendo meditado de esta manera en la esencia de los fenómenos, progresivamente alcanzarás

དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་བྱས་ནས།།

el calor llamado “Tumo” y los otros estados y así luego obtendrás el gran gozo

རབ་དགའ་ལ་སོགས་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ།།

y verás las otras tierras de Bodisattvas, los Bumis, tras lo cual la iluminación no estará lejos.

སྐྱགས་མཐུ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་ཡི།།

A través de las actividades tántricas de pacificación, aumento, etc. adquirirás el poder de los

བུམ་པ་བཟང་གྲུབ་ལ་སོགས་པ།།

mantras, y el poder de los ocho grandes logros como por ejemplo, el establecimiento del buen

recipiente.

རྣམ་པར་རྟོག་མེད་བསྐྱོམ་པར་བྱ།།

རིམ་གྱིས་རྫོད་སོགས་ཐོབ་བྱས་ནས།།

el gran gozo

སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡུན་མི་རིང་།།

la iluminación no estará lejos.

ཞི་དང་རྒྱས་སོགས་ལས་རྣམས་ཀྱིས།།

adquirirás el poder de los

གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་།།

el establecimiento del buen

recipiente.

བདེ་བ་ཡིས་ནི་བྱང་ཚུབ་ཚོགས།།

por medio del gozo en la atención, desearás completar las acumulaciones para la iluminación.

བྱ་བ་སློང་སོགས་རྒྱད་གསུངས་པའི།།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་།།

གལ་ཏེ་གསང་སྔགས་སློང་འདོད་ན།།

Si quieres practicar el mantra secreto expuesto en los tantras de la acción, la ejecución, y los

དེ་ཚེ་སློབ་དཔོན་དབང་བསྐྱར་གྱིར།།

བསྟན་བཀུར་རིན་ཚེན་སོགས་སྦྱིན་དང་།།

otros tipos, entonces debes recibir la iniciación del maestro vajra cualificado, para ello debes deleitar a un maestro

དཀའ་སྐྱབ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་གྱིས།།

ལྷ་མ་དམ་པ་མཉེས་པར་བྱ།།

excelente, reverenciándolo, ofreciéndole joyas y otras cosas, así como mediante

ལྷ་མ་མཉེས་པར་གྱུར་པ་ཡིས།།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་སློབ་དཔོན་དབང་བསྐྱར་བས།།

la obediencia. Luego de recibir la completa iniciación del maestro gracias a servir a este,

སྒྲིག་ཀྱི་ཚུལ་དག་བདག་ཉིད་ནི།།

purificas totalmente toda negatividad y te conviertes en un recipiente apropiado para los

དང་པོ་སངས་རྒྱལ་རྒྱུད་ཆེན་ལས།།

siddhis. Puesto que en el texto “El Tantra del Buda Primordial” lo prohíbe terminantemente lo siguiente: los que tienen

གསང་བ་ཤེས་རབ་དབང་བསྐྱར་ནི།།

votos de celibato de monje no deben tomar la iniciación secreta ni la de la sabiduría primordial.

གལ་ཏེ་དབང་བསྐྱར་དེ་འཇོན་ན།།

Si tomaras estas iniciaciones mientras practicas el ascetismo de la castidad o el celibato,

བཀག་པ་སྐྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།།

incurrirás en la rotura de votos del Pratimosha y, por ello, tus votos ascéticos degenerarían.

དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་སྐལ་ལྷན་འགྱུར།།

རབ་ཏུ་འབད་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར།།

ཆངས་པར་སྐྱོད་པས་སྐྱང་མི་བྱ།།

ཆངས་སྐྱོད་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པས།།

དཀའ་ཐུབ་སྐྱོམ་པ་དེ་ཉམས་ཏེ།།

བརྟུལ་ལྷུགས་ཅན་དེ་པམ་བ་ཡི།།

ལྷུང་བ་དག་ནི་འགྲུང་འགྲུར་ཞིང་།།

Como practicante de la disciplina yóguica cometerías transgresiones graves,

དེ་ནི་ངན་སོང་ངེས་ལྷུང་བས།།

གྲུབ་བ་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།།

caerás en los infiernos como consecuencia, y nunca alcanzarás realizaciones.

རྒྱུད་ཀྱན་ཉན་དང་འཆད་བ་དང་།།

སྐྱིན་སྲེག་མཚོད་སྐྱིན་སོགས་བྱེད་བ།།

Pero por escuchar todos los tantras y explicarlos a otros, o hacer puyas de fuego y de

སྒོ་བ་དཔོན་དབང་བསྐྱར་རྗེད་འགྲུར་ཞིང་།།

དེ་ཉིད་རིག་ལ་ཉེས་བ་མེད།།

ofrecimientos, no hay ninguna falta si has recibido la iniciación de un maestro vajra cualificado

གནས་བརྟན་མར་མེ་མཛད་དཔལ་གྱིས།།

མདོ་སོགས་ཚོས་ལས་བཤད་མཐོང་བ།།

y si has realizado la visión superior de la vacuidad. Conociendo la esencia real en sí de los fenómenos.

བྱང་ཚུབ་འོད་གྱིས་གསོལ་བཏབ་ནས།། བྱང་ཚུབ་ལམ་བཤད་མདོར་བསྐྱུས་བྱས།། བྱང་ཚུབ་

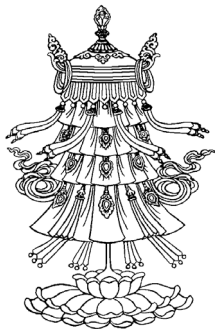
Yo, el anciano Sri Dipankara (Atisha), habiendo visto estas explicaciones en los sutras y otras

ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མཛད་བ་རྫོགས་སོ།།

enseñanzas, y por petición del discípulo Yangchub Woe, he compuesto esta exposición abreviada del camino a la iluminación. Aquí concluye la Lámpara para el Camino a la Iluminación compuesta por el gran

ཀྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་བའི་སློ་གྲོས་གྱིས་བསྐྱུར་ཞིང་
གཏན་ལ་པབ་བ། ཚོས་འདི་ནི་ཞང་ཞུང་གི་ཐོ་ལིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཛད་པའོ།།

maestro Dipankara Shrijñana. Fue traducida, editada y finalizada por el gran abad mismo llamado Dipankara Shrijñana y el monje quien tradujo este texto al tibetano Gewaylodro. Este texto de dharma fue compuesto en el santuario de Toling en Zhang-zhun.

Dedicamos la elaboración de este libro para la larga vida de Su Santidad el XIV Dalai Lama y la larga vida de todos los maestros de excelentes linajes. Así como para que sea una gota del océano de méritos que son la causa de la libertad del sufrimiento de todos los seres.

Las personas de Budismo Clásico han elaborado este texto con la intención de que traiga beneficio a muchos seres, cualquier error que se encuentre en el mismo es producto tan solo de quienes lo han elaborado y jamás de las perfectas enseñanzas del Victorioso.

Deseamos recordar que los textos de Dharma son sagrados y por lo tanto pedimos a las personas que los cuiden y mantengan en lugares elevados, no pasen sobre ellos y en caso de tenerlos en físico no tirarlos, cuando ya no se utilicen es mejor quemarlos.

Si necesita contactarnos puede escribir al correo: budismoclasico@gmail.com

